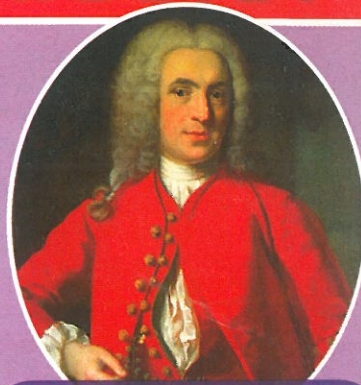

Familien

NR. 11 14. mai 2007 KR 35,50

Carl von Linnés
vakre hage

Henry Notaker:
Mat er lidenskap

Mat til mange:

Fristende gryteretter

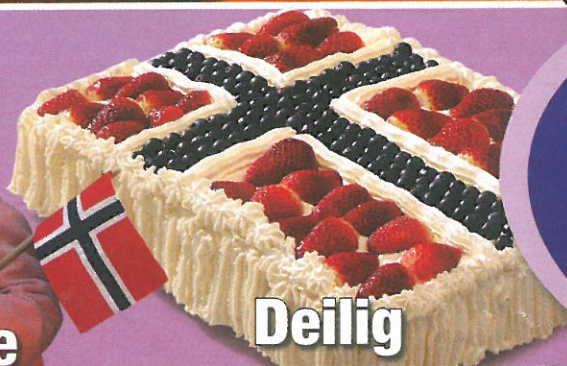
Kirsten vant designkonkurransen

Her er festjakken

- og oppskriften

Småbarnsmødre på vei til tronen

Deilig

17. MAI-KAKE

husklynger ved sjøkanten. Til venstre ruver fortsatt fjellkjeden, gråbrun, som for å beskytte, mens Middelhavet glitrer og blinker asurblått i det uendelige mot horisonten. Jeg ser utover Mani, som området heter. Vi er fremme.

Innbyggerne her skal fra gammelt av ha skilt seg ut som sta, stridslystne og uavhengige. De har alltid vært uvillige til å bli styrt av fremmede makter. Selv sine naboer skulte de mot. Men gjestfriheten ble holdt i hevd. I eldre tider levde de i klaner og bygget firkantede tårnlignende hus i tre–fire etasjer i stein for å beskytte seg mot angrep. En byggestil som skiller seg ut fra resten av landet. Mange av de gamle tårnene er bevart. Det fascinerende er at den gamle byggestilen har fått sin renessanse. Noe hotell Kolokotronis, hvor jeg bor disse dagene, er et vakkert bevis på. Dette navnet er forresten ikke mindre legendarisk. Dagens eier er etterkommer av general Kolokotronis som i 1821 ledet an i frihetskampen for å kaste ut tyrkerne. Kort tid etter stilnet kamp-handlingene i resten av landet også.

Ingen masseturisme

Etter å ha pakket ut og skiftet til et mer "sommerlig" antrekk er det blitt tidlig ettermiddag denne gresk-ortodokse påskeaften. Solen skinner og frister til en "bli-litt-kjent-spasertur". Stoupa er en stille landsby med 350 fastboende, en kirke, små butikker og tavernaer som omkranser den vakre sandstranden. Husene virker ikke veldig gamle, men velholdte og på maks to etasjer. Høye, moderne hotellbygninger glimrer med sitt fravær. Likeså nattklubber og diskoteker. Masseturismen har heldigvis ikke bitt seg fast her.

Ennå er det tidlig i sesongen, men noen få, godt voksne par spaserer hånd i hånd og kjenner på vannet med bare tær, mens greske barn leker høylydt med ball.

Jeg bestiller en kopp kaffe på en taverna som ligger på den andre stranden like ved. Kelneren smiler vennlig og spør om jeg har vært her før. Nei, dette er første besøket mitt i Mani. Da er kaffen på huset, velkommen, hilser han gjestfritt. Og forteller stolt at her, på Kalogriastranden, skal Zorba-dansen ha blitt danset for første gang. Den smale veien som fører ned hit, bærer da også nobelprisforfatteren Nikos Kazantzakis navn, han som skrev boken om Zorba, og som senere ble uødeliggjort i filmen med Anthony Quinn i hovedrollen.

40 dagers faste

Skyggene blir lange, og solen er i ferd med å gå til sengs langt der borte i den Messianske gulven. Gruppen med nordmenn på opplevelsestur til Mani samles til et deilig måltid på en lokal taverna, før vi fraktes de åtte kilometrene til nabolandsbyen Kardamili og påskeafstens midnattsmesse.

Klokken nærmer seg elleve på kvelden, og fra trange, mørke gater og smug strømmer det ut høytidspyntede mennesker som haster i vei til den lille landsbykirken. Hundrevis av unge og gamle med forventning i øynene og utente stearinglys i hendene samles utenfor kirken. For den lille stenkirken er allerede smekkefull. Kirkedørene står på vid gap, og fra store, skurrende høytalere kan vi følge liturgien som for det meste fremføres syngende, veksevis av prester, forsangere og menighet. Tung lukt av røkelse siver ut. Mange av de fremmøtte var nok til gudstjeneste i morges også, og kvinnene har resten av dagen vært opptatt med å pynte huset, hovedsakelig i påskens farge som er rød, et symbol

► En smilende vertinnen Katerina Georgilea ønsker velkommen.

på Kristi blod. De rødmalte påskeeggene er lagt i kurver, mens røde duker, gule påskekyllinger og kaniner pynter bord og vinduskarmer. Og for ikke å glemme maten som er lam eller geitekillinger. Ifølge lange tradisjoner skal innmaten brukes i en spesiell suppe, "Magiritsa". Den spises etter midnattsmessen. Men ingen ting smakes på før det. Fasten, som formelt har vart i 40 dager, holdes strengt i hvert fall i den stille uke.

Kristus er oppstanden

Utenfor den åpne kirkedøren, hvor folk går ut og inn i ett sett, står en eldre kvin-

△ Buffetbordet fullt av nydelige retter.

► Hjemmelaget geitost, eller Feta som den heter på gresk, hører hjemme på buffetbordet 1. påskedag.

Aprilvåren er frodig i veikanten.

Artikkelforfatteren (t.h.) trår dansen med vertskapet under påskemiddagen.

ne og selger stearinlys. Jeg kjøper to. Det ene tenner jeg for mine kjære avdøde, og setter i sanden. Det andre holder jeg utent i hånden som alle de andre som venter på det store øyeblikket.

Så rett før midnatt skjer det. Presten kommer ut fra den innerste delen av kirken med tre tente lys og sier "Christos Anesti", "Kristus er oppstanden". Flammen som presten har tent sine lys med, skal ha blitt brakt fra Jerusalem tidligere på dagen. De som står nærmest, tenner sine lys og gir den videre til sin sidemann eller kvinne. Som igjen sender den videre. Høytiden står skrevet i alle ansikter. Det tar ikke lange stunden før lystenningen også når alle oss som står utenfor. Familier og venner kysser og klemmer hverandre, men glemmer ikke meg, en fremmed som er ukjent med ritualer. En voksen gresk kvinne smiler, tenner lyset mitt, kysser meg på begge kinn og hilser "Christos Anesti". Jeg svarer som jeg har lært: "Alithos Anesti" "Han er virkelig oppstanden!" I neste øyeblikk begynner det å smelle noe vanvittig rundt oss. Kvinnen må ha sett min forskrekkelse. Hun rister smilende på hodet og forklarer: Kinaputtene er en tradisjon for ytterligere å understreke gleden over den oppstandne Kristus. Akk ja.

Gudstjenesten varer til to på natten. Men vi rusler bort til en lokal taverna som holder åpent for de langveisfarende gjestene. For nå er fasten over og påskesuppen må smakes på!

Stor gjestfrihet

Gjestfriheten kjenner tydeligvis ingen grenser her i Mani på Peloponnes. For det er en selvfølge for Katerina Georgilea og hennes familie som bor i Stoupa, å invitere oss femten nordboere, sammen med venner og naboer, til den tradisjonelle 1. påskedagsfeiringen. Solen smiler fra en skyfri himmel da vi ankommer Katerinas hus etter kirketid. Heldig-

vis ligger eiendommen helt i sjøkanten, så den lette brisen kjennes befriende. I hvert fall for oss nordmenn. Varmegradene nærmer seg de 25! I hagen er det dekket flere langbord, hvorav et er fylt med store fat fylt med masse nam-nam. Alt fra greske salater, tzatziki (tykk yogurt med reven agurk og hvitløk), grillete pølser, oliven, oster, hjemmebakt brød, og jeg vet ikke hva. Katerina og hennes døtre bringer smilende stadig flere fat. Gjestene, nordmenn og grekere, hilser på hverandre med "Christos Anesti". Smilene og latteren sitter løst, stemningen stiger, glassene fylles, og det skåles, mens de to lammene sakte, men sikkert får den riktige brunfargen der de jevnt og trutt ruller rundt på grillen. Det dufter nydelig! Men hvorfor vente, nei, spis, spis roper Katerina, og tar meg i hånden og leder meg bort til buffetbordet. Andre følger etter. Og festen er i gang. Innimellom deilige munnfuller får vi ikke sitte stille. Vasilis Trigilidas, venn av vertskapet, og hans familie med kone, to døtre, mor, bror og søster leder an i ringdansen. Som etter litt fomling går seg til. Faktisk ligner det litt på vår norske leikarring.

Ord blir fattige når jeg skal forsøke å beskrive disse to opplevelsrike påskedagene, så annerledes enn jeg er vant til. Jeg vet bare at jeg i mitt hjerte er beriket, ikke minst takket være den vennlighet og grenseløse gjestfrihet vi ble møtt med av menneskene på Peloponnes. □

Reisen dit

Vi reiste med Lilleput Reiser, som var den første norske turoperatøren som begynte å arrangere charterturer til Peloponnes. Neste år planlegger Familien i samarbeid med denne turarrangøren en opplevelstur i forbindelse med den greske påsken til Mani (26. april-3. mai 2008). For nærmere informasjon kontakt Lilleput Reiser direkte.

△ Vasilis Trigilidas byr på gresk salat 1. påskedag.

◁ Mannfolka er ansvarlig for grillingen av påskelammene.